

Metoda projektu w nauce języków obcych

18 maja 2007

Zadaniem współczesnej szkoły jest przygotowanie uczniów do samodzielnego i świadomego kształcenia, w którym rola nauczyciela ogranicza się do obowiązków organizatora i doradcy. Umożliwia to zastosowanie jednej z metod aktywizujących uczniów – metody projektu.

Znana od dawna metoda projektu zalecana do stosowania w szkołach polega na zaplanowaniu samodzielnych działań uczniów w zbieraniu materiałów na określony temat, a następnie jego publicznej prezentacji. Dzięki temu uczniowie opanowują metody wyszukiwania informacji, ich porównywania z wykorzystaniem różnych źródeł i na tej podstawie formułowania własnych opinii. Zdarza się, że fascynacja jakimś segmentem wiedzy przeradza się w głębsze zainteresowanie i młodociany badacz staje się prawdziwym ekspertem w wybranej dziedzinie.

Sukcesy na tym polu mają ogromny wpływ na rozwój intelektualny ucznia i decydują o dalszym toku nauki. Ponadto uczniowie uczą się systematycznego planowania swoich działań, zasad współpracy zespołowej i poszanowania czasu własnego i innych, metod dochodzenia do kompromisów, sztuki logicznego myślenia i przekonywania innych do własnego zdania. Niebagatelne są doświadczenia przeżywania na tej drodze także niepowodzeń i opanowania sposobów wychodzenia z nich.

Metoda projektu zyskała nowe możliwości zastosowania w praktyce szkolnej z chwilą upowszechnienia się techniki komputerowej i nieograniczonej dostępności do zasobów internetu. Dobrym przykładem jest nauka języka obcego, gdyż w opanowaniu tej dziedziny wiedzy bardziej od odtwarzania wymyślonych scenek szkolnych liczą się takie czynniki, jak zaangażowanie ucznia, jego wiedza o świecie, praktyczne

doświadczenia i osobiste zainteresowania. W związku z tym znacznie wzrasta rola nauczyciela w wyborze inspirujących uczniów ćwiczeń i mediów, do których z pewnością zaliczają się nagrania autentycznych rozmów ludzi różnych zawodów, klas i zainteresowań.

Posłużyłam się tą metodą w nauczaniu języka angielskiego w klasach liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum elektronicznego. Program nauczania języka angielskiego dla tego szczebla nauczania zakłada przygotowanie uczniów do egzaminów maturalnych z języka obcego na rozszerzonym poziomie. Realizacja projektu polegała na przygotowaniu przez uczniów referatu – od strony technicznej za pomocą programu Microsoft Power Point, a tematycznie – z wykorzystaniem zasobów internetu. Rzadko które medium bardziej niż sieć internetowa nadaje się do wyszukiwania potrzebnych informacji i doskonale zastępuje dotychczasowe korzystanie z katalogów i zbiorów tradycyjnych bibliotek. Internet daje niebywały dostęp do źródeł wiedzy, np. na temat historii, geografii i kultury wybranego kraju, zwyczajów jego mieszkańców oraz umożliwia poznawanie autentycznego słownictwa; jego zaletą jest też aktualność i efektywność pozyskiwania dokumentów.

Ideą przewodnią projektu, który zaproponowałam uczniom, była promocja wiedzy o krajach Unii Europejskiej, w tym Polski. Prace nad jego realizacją przebiegały w ramach ścieżki międzyprzedmiotowej z zakresu edukacji europejskiej, tj. na zajęciach pozalekcyjnych, w wymiarze jednej godziny tygodniowo. Uczniowie w swych opracowaniach opowiadali o wybranych przez siebie krajach europejskich, ich przeszłości, położeniu geograficznym, prezentowali zabytki i najciekawsze miejsca pod względem krajobrazowym, wskazywali możliwości wytwórcze, opowiadali o ludności, tradycjach i słynnych postaciach z przeszłości i czasów współczesnych.

Para uczniów wybrała na przykład temat o angielskiej rodzinie królewskiej, zwyczajach panujących na dworze, zabytkach

architektury i urządzeniach wewnątrz pałacowych, a także całkiem nowych perypetiach członków królewskiego klanu. Przygotowaną w języku angielskim publiczną prezentację dzięki technice Power Point autorzy pracy ubarwili licznymi zdjęciami ze zbiorów królewskich, opisali wnętrza pałaców i dworów wraz z dziełami sztuki.

Projekty miały formę kontraktów: uczniowie, zgłaszając się parami, wybierali temat spośród przedstawionych propozycji, określali cele ogólne i szczegółowe pracy, wyznaczali terminy konsultacji, czas i sposób prezentacji projektu, po czym następowało podpisanie umowy. Wspomniane w umowie konsultacje dotyczyły przede wszystkim wyłaniających się problemów językowych, takich jak zrozumienie specyficznych pojęć, przekształceń zdań, użycie czasów w napotkanych materiałach anglojęzycznych itp. Uczniowie spożytkowali swoje dotychczasowe doświadczenia z dziedziny informatyki – ich prace, w których wykorzystywali dźwięk, były bogato ilustrowane ciekawymi zdjęciami.

Prace miały być oceniane według wspólnie wytyczonych podstawowych kryteriów: zgodność efektu z podjętym zadaniem, oryginalność podejścia do tematu, bogactwo materiału źródłowego, struktura pokazu, estetyka wykonania, logika przedstawionych zdarzeń, komunikatywność przekazu, terminowość wykonania kolejnych części, wkład pracy poszczególnych członków zespołu, język komunikatów.

Ocenie podlegała też całość przedsięwzięcia edukacyjnego: po wysłuchaniu wszystkich prezentacji następowała dyskusja o przebiegu pracy i jej efektach końcowych. Uczniowie mówili, co się im w danej realizacji podobało, czego nowego się nauczyli, jakie mają uwagi krytyczne, formułowali wnioski, co trzeba poprawić przy realizacji następnych projektów. W celu utrwalenia zebranych doświadczeń wszyscy wypełnili odpowiednią ankietę ewaluacyjną.

Przebieg pracy nad realizacją projektu i przedstawione przez

uczniów efekty przekonały mnie, że jest to niezwykle atrakcyjna dla uczniów forma nauki. Przede wszystkim dlatego, że obecnie realizowane metodą projektu prace łączą się z wykorzystaniem komputera i sieci internetowej, co dla młodego człowieka jest niezwykle emocjonujące. Możliwości komputera są zresztą już powszechnie wykorzystywane nie tylko na zajęciach informatyki, ale i w opanowaniu wiedzy z wielu innych przedmiotów, w dodatkowym zdobywaniu informacji, demonstrowaniu własnej pomysłowości, w stosowaniu interaktywnych programów nauki, pisanu prac domowych itd. Ogromne znaczenie w procesie nauczania zdobył również internet; pozwala on na kontakt z autentycznymi materiałami źródłowymi, daje możliwości kontaktowania się z innymi ludźmi na całym świecie i jest sposobem na przyjemne przyswajanie wiedzy.

Mój projekt udowodnił, że metoda projektu jest przydatna również w dziedzinie edukacji językowej, przekonał słuchaczy, jak szybko i skutecznie można znaleźć potrzebne informacje w obcym języku i jak je wykorzystać w celu rozwijania własnych zainteresowań oraz w nauce języka. Ten projekt niewątpliwie rozbudza pasję uczniów do poznawania i dociekania oraz podejmowania decyzji o treści lekcji, w sposób naturalny zbliża tematykę przedmiotów szkolnych, które w przypadku ich izolowanego wykładania przytłaczają ogromem oderwanej od życia wiedzy. Zadaniem reformowanej szkoły jest ukazywanie uczniom świata w sposób całościowy i ich przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w nim; założenie to spełnia z pewnością zastosowana w praktyce szkolnej metoda projektu w nowym wykonaniu.

Autor: Katarzyna Kaczorowska (Zespół Szkół Elektronicznych im. Stanisława Staszica w Zduńskiej Woli)

Źródło: [„Edukacja i Dialog” nr 5 \(188\) 2007](#)